

KOSE VALLA

2017. AASTA EELARVE SELETUSKIRI

1.Sissejuhatus

Kose valla 2017. aasta eelarve seletuskirja koostamise alused.

Eelarve koostamise aluseks on kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus, kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, Kose Vallavolikogu 16.05.2013 määrus nr 133 "Kose valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord", Kose Vallavolikogu 27.02.2014 määrus nr 21 "Kose valla põhimääruse kinnitamine", Kose Vallavolikogu 20.10.2016 määrus nr 118 „Kose valla eelarvestrateegia 2017-2020 kinnitamine“ (jõustub 01.01.2017); Kose Vallavolikogu 06.11.2014 määrus nr 42 "Kose valla arengukava aastateks 2015-2025 vastuvõtmine"; Kose Vallavolikogu 15.10.2015 määrus nr 80 „Kose Vallavolikogu 06.11.2014 määruse nr 42 „Kose valla arengukava aastateks 2015-2025 vastuvõtmine“ muutmine, Kose Vallavolikogu 20.10.2016 määrus nr 117 Kose Vallavolikogu 06.11.2014 määruse nr 42 „Kose valla arengukava aastateks 2015-2025 vastuvõtmine“ muutmine“.

Eelarve seletuskiri on koostatud eurodes.

Vastavalt Kose Vallavolikogu 16.05.2013 määrus nr 133 „Kose valla eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise kord“ on oma ettepanekud valla eelarve eelnõu koostamiseks esitanud vallavalitsuse hallatavate asutuste juhid ja vallavalitsuse valdkondade eest vastutavad isikud.

Kose valla eelarve on koostatud kassapõhiselt. Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele on eelarve osad järgmised:

- * põhitegevuse tulud,
- * põhitegevuse kulud,
- * investeerimistegevus,
- * finantseerimistegevus,
- * likviidsete varade muutus.

Eelarve struktuuri selline jaotus annab võimaluse eristada põhi-ja investeerimistegevust.

Eelarve struktuurist selgub omavalitsusüksuse põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahekord, dünaamika ja omafinantseerimise võimekus.

Eelarve seletuskirjas antakse ülevaade peamiste tegevusalade eelarvest.

Valla eelarve koostamisel on arvestatud riigimajanduse olukorda toetudes Rahandusministeeriumi 2016. aasta suvisele majandusprognoosile¹.

2.Majandusprognoos

Tuginedes üldisele majanduskonjunkturi jätkuvale nõrkusele enamikes valdkondades ning kasvuväljavaadete halvenemisele on Rahandusministeerium suvise majandusprognoosi põhjal majanduskasvu allapoole korrigeerinud. Kevadise prognoosi väliskeskkonna paranemisele tuginenud majanduskasvu põhistsenaarium ei ole viimase kahe kvartali jooksul paika pidanud ning ekspordi kasv on püsinud esimesel poolaastal kitsapõhjaline. Nii ettevõtjate kui ka

majandusekspertide hinnangud ei anna alust oodata majanduskasvu olulist kiirenemist lähikvartalitel. Samas Venemaa majanduslanguse põhi on läbitud ning ka Soome majandus on pärast kolm aastat kestnud langust kasvule pöördunud, mis annab lootust meie ekspordinõudluse paranemiseks. Kesise välisnõudluse ning hinnatõusu puudumise tõttu on ettevõtete investeeringud endiselt madalseisus. Võrreldes üldise majanduskasvu tempoga on eratarbimise kasv püsinud suhteliselt kiire, kuid vaatamata sellele on kodumajapidamiste säästumäär tõusnud ajaloolise kõrgtasemeni. Tööturu arengud viitavad pingete püsimisele ning palgakasv ületab juba neljandat aastat järjest tootlikkuse tõusu. Inflatsioon on madalate toormehindade tõttu senini püsinud tagasihoidlik ning taastub ootuste kohaselt alles käesoleva aasta lõpus.

Käesoleva prognoosi eeldused on fikseeritud 2016. aasta augusti lõpu seisuga.

Eesti sisemajanduse koguprodukt kasvab prognoosi põhistsenaariumi kohaselt 2016. aastal 1,3%. Kasv peaks järgmise kahe aasta jooksul kiirenema, ulatudes 2017. aastal 2,5%ni ja 2018. aastal 3%ni. Peamiseks majanduskasvu vedajaks jääb 2016. aastal sisenõudlus, mis tugineb peamiselt eratarbimisel. Investeeringute kasv hakkab käesoleval aastal taastuma ja selle mõju peaks edaspidi suurenema. Ekspordi kasv taastub samuti ja kiireneb järgmistel aastatel kooskõlalisesel välisnõudlusega. Aastatel 2019–2020 peaks Eesti majandus kasvama keskmiselt 2,7% aastas, mida toetab ühelt poolt kiirenev ekspordikasv ning teisalt võrdlemisi tugev sisenõudluse kasv. **Sisenõudlus** püsib 2016. aastal endiselt eelkõige **eratarbimise** toel, mis põhineb palgatulu kiire kasvu jätkumisel.

Investeeringute mahu kahanemine on jätkunud viimased kaks aastat, kuid ettevõtete ja kodumajapidamiste toel peaks see pöörduma 2016. aastal kasvule.

Valitsemissektori investeeringud olid 2016. aasta esimeses pooles selges languses, kuhu enim panustasid hooned ja rajatised. Erinevate planeeritavate ehitiste ja EL struktuuritoetuste rakendamise toel peaks valitsussektori investeeringud pöörduma jõulisele kasvule 2017. aastal.

Pärast möödunud aasta madalseisu ja ekspordi jalajälje vähenemist pöördub **kaupade ja teenuste eksport** 2016. aastal paraneva välisnõudluse mõjul 2,7%le kasvule. Ekspordi kasv kiireneb sarnases tempos välisnõudlusega, ulatudes 2017. aastal 3,5%ni ning 2018. aastal 4,0%ni. Impordi kasv kujuneb sel aastal ekspordiga võrreldes tunduvalt kiiremaks, kuna viimased kaks aastat vähenenud investeerimisaktiivsus hakkab taastuma.

Pärast 2015. aastal saavutatud kõrgtaset väheneb **jooksevkonto** ülejääk käesoleval aastal 1,1%ni SKPst ning püsib sarnasel tasemel ka järgnevatel aastatel. Suurenev kapitalikaupade import ning välisettevõtete kasumite taastumine vähendavad tänavust jooksevkonto ülejääki.

Tarbijahindade (THI) tõus jääb 2016. aastal välistegurite mõjul tagasihoidlikuks, ulatudes 0,2%ni. 2017. aastal kiireneb THI kasv 2,7%ni ning jääb samale tasemele ka 2018. aastal. 2017. aastal kiireneb inflatsioon välistegurite panuse suurenemise, teenuste hinnatõusu kiirenemise ning aktsiisitõusude tulemusena 2,7%ni.

Tööturu olukorra pingestumine jätkub ning palgasurved püsivad. **Hõive** kasv on jätkunud vaatamata madalale majandusaktiivsusele, ületades kevadisi ootusi. Tööturu aktiivsuse kasvu tõttu püsib tööpuudus eelmise aasta tasemel, ulatudes prognoosi kohaselt 2016. aasta kokkuvõttes 6,2%ni. **Keskmise palga** kasvutempo ei ole vaatamata majanduskasvu aeglustumisele seni oluliselt muutunud ning kasv püsis maksuameti andmetel 2016. aasta esimesel poolaastal 6% juures. Seetõttu ootame, et palgakulude suhe SKPsse jääb lähiaastatel praegusel tasemel püsima, kuid pikemas perspektiivis aitab seda langetada tööjõumaksude

vähendamine. Reaalpalga kasv aeglustub järgnevatel aastatel allapoole 3% käesoleva aasta 6,2%lt inflatsiooni taastumise tõttu.

2016. aasta **maksukoormuseks** kujuneb 34,8% SKPst, mis on 0,9% võrra kõrgem kui aasta varem. Aastatel 2017–2020 vähendatakse maksumuudatustega tööjõumakse ja suurendatakse tarbimismakse, kokkuvõttes on maksukoormus sel perioodil keskmiselt 34,7% langedes 2020. aastaks 34,6%le.

Valitsussektori võlakoormus langes 2015. aasta lõpuks 9,8%ni SKPst, ilma Euroopa Finantsstabiilsusfondi (edaspidi EFSF) mõjuta aga langes 7,6%le SKPst. Käesoleval aastal küll võlakoormus langeb 9,4%ni SKPst kuid kahel järgneval aastal valitsussektori võlakoormus protsendina SKPst suureneb, ning ulatudes prognoosi kohaselt 2018. aasta lõpuks 11,2%ni SKPst. Seejärel hakkab võlakoormus ülejäägis eelarvepositsiooni toel vähenema, jõudes prognoosiperioodi lõpuks 2020. aastal 10%ni SKPst.

1

Rahandusministeeriumi 2016. aasta suvise majandusprognoosi kokkuvõte

3. Ülevaade Kose valla 2017. aasta eelarvest

3.1. Elanike arvu näitajad

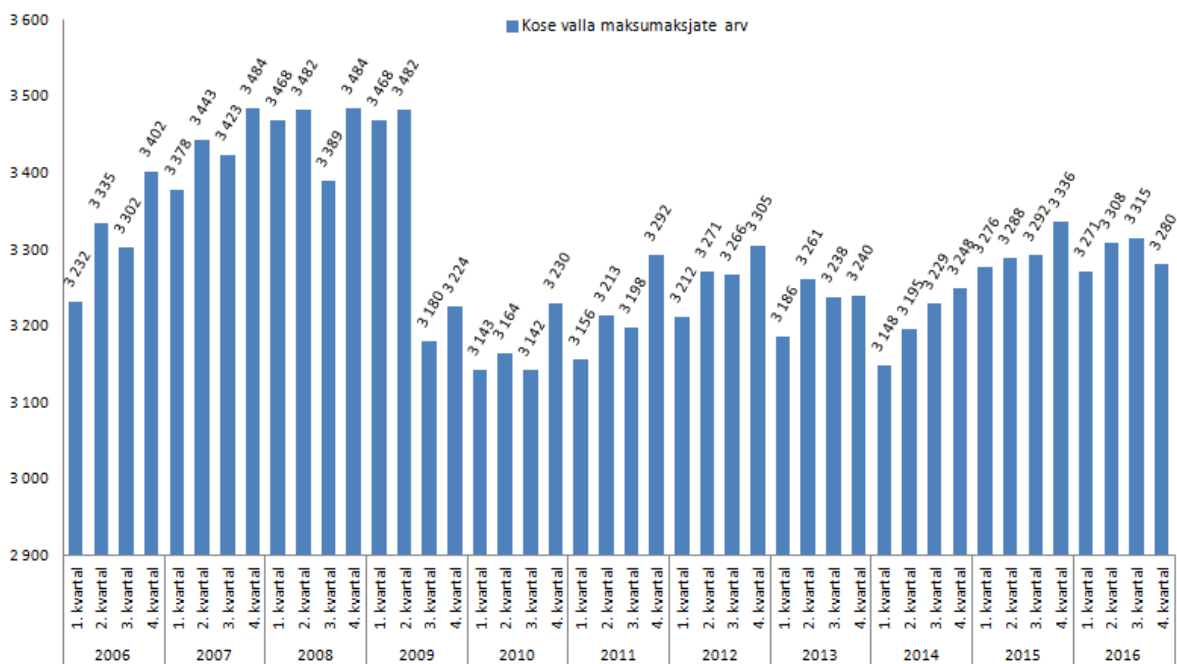
Kohaliku omavalitsuse üksuse tulud ja kulud on sõltuvad Rahvastikuregistris KOV-i territooriumile registreeritud elanike arvust ja nende vanuselisest jaotusest.

	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	Muutus 01.01.2017 - 01.01.2016
Kõue	1589	X	X	X	X	x
Kose	5725	X	X	X	X	x
Kokku	7314	7129	7104	7161	7183	22

Elanike arv Kose vallas on pöördunud peale kahte langusaastat (2014, 2015) taas tõusule. Ühest küljest avaldab elanike arvu kasv positiivset mõju valla tuludele, kuid teisalt loob suurenenud vajaduse investeringuteks valla keskkonda ning kulutuste kasvu tulenevalt suurenevast nõudlusest avalikele teenustele ja sotsiaaltoetustele.

3.2. Sissetuleku näitajad

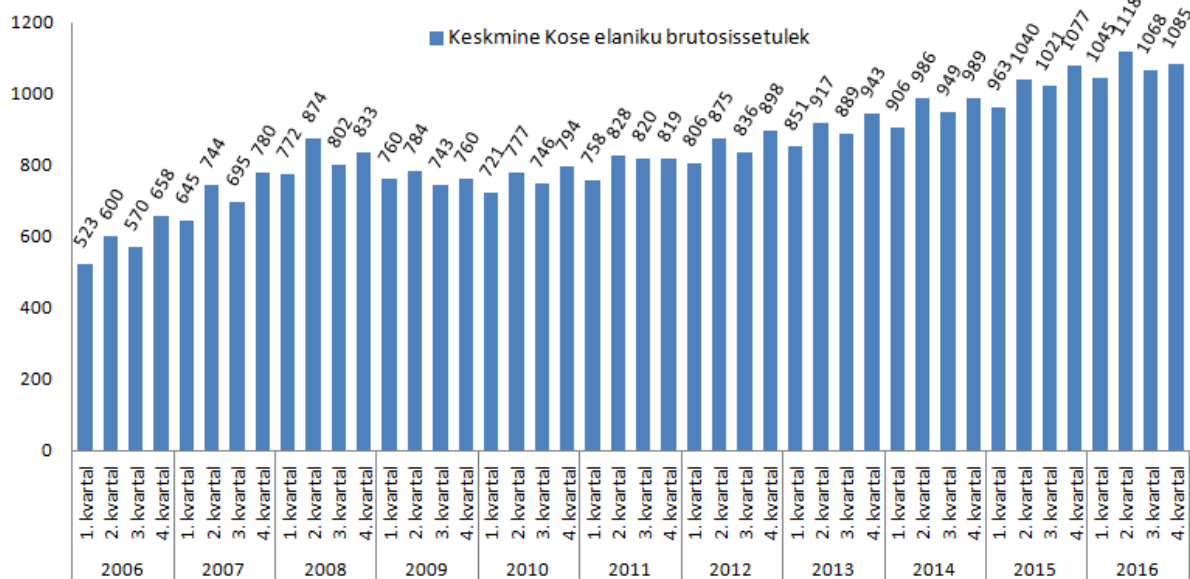
2016. aasta keskmine maksumaksjate arv kümne kuu andmete põhjal on Kose vallas 3296 (2015. aastal 3285). Kose valla keskmine maksumaksjate arv näitab samuti tõusutendentsi.

Kose valla maksumaksjate brutotulu oli 2015. aastal 40,7 miljonit eurot, mis teeb kuu keskmiseks brutotuluks 3,39 miljonit eurot. 2016. aasta kümne kuu andmete põhjal oli Kose valla maksumaksjate brutotulu 3,55 miljonit eurot kuus. Brutotulu tõus kahe aasta võrdluses 4,7%.

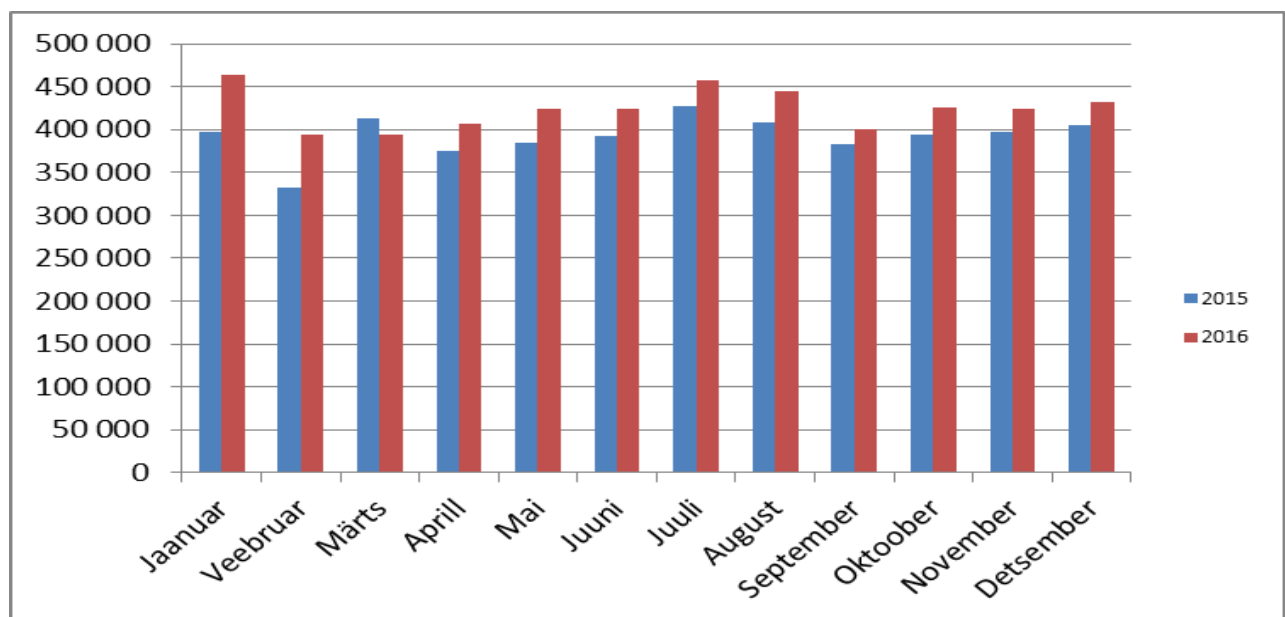
Kose valla maksumaksjate keskmine brutosissetulek oli 2015.aasta näitajate põhjal 1032 eurot/kuus. 2016. aastal oli Kose valla maksumaksjate keskmine brutosissetulek kümne kuu andmete põhjal 1078 eurot kuus. Muutus +46 eurot/kuus.

Vabariigi keskmine brutokuupalk k.a. kümne kuu andmetel oli 1071 eurot/kuus .

Tulumaksu laekumine omavalitsusele

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017prognosis
Kose	2 794 647	2 992 248	3 228 919	4 330 328	4 711 408	5 087 543	5 400 000
Kõue	750 833	816 718	870 501	x	x	x	x
Kokku	3 545 480	3 808 966	4 099 420	4 330 328	4 711 408	5 087 543	5 400 000

Joonis 1. Üksikisiku tulumaksu kasv 2016 aastal võrrelduna 2015.aastaga.

Kose valla maksumaksjate arvu ja nende brutosissetuleku kasv loovad eelduse vallale laekuva isiku tulumaksu kasvuks.

3.3. Tööhõive näitajad

2016. aasta novembri lõpuks oli vallas töötuid 103. 2016. aasta jooksul on töötute arv stabiilselt püsinud 100 inimese piires, mis on aga kasvanud võrreldes 2015.aastaga (31.12.2015 – 69). Registreeritud töötud kohalikus omavalitsuses soo ja vanuse järgi.

Omavalitsusüksus	Maakond	Kokku mehed ja naised	Mehed kokku	Naised kokku	Mehed			Naised		
					M 16 24	M 25 54	M 55	N 16 24	N 25 54	N 55
KOGU EESTI		27809	12854	14955	1587	8482	2785	1541	10568	2846
Kose vald	Harju maakond	103	50	53	4	38	8	1	43	9

Enim töötuid on 25-54 aastaste meeste ja naiste vanusegrupis.

3.4. Lähtekohad eelarve koostamisel

Eelarve koostamisel on lähtutud arengukavast ja 2017-2020 aastate kohta koostatud eelarvestrateegiast. Tulumaksu eraldatakse kohalikule omavalitsusele 11,6% maksumaksjate brutotulust. Põhitegevuse tulud suurenevad prognoosi alusel 2017. aastal füüsilise isiku tulumaksu laekumise suurenemisest. Tulumaksu laekumise kasv on planeeritud 6,1% võrreldes 2016. aasta tegeliku laekumisega.

Eelarvestrateegias püstitatud eesmärkideks 2017. aastaks on palgatõusu läbiviimine eeskätt koolieelsetes lasteasutustes. Seoses töötasu alammäära tõusuga 470 euronni kuus täistööajaga töötamise korral on vajadus korrigeerida ka teiste töötajate palgakulu.

Majandamiskulud valla asutustes on kavandatud kokkuhoiu vajadust silmas pidades. Säästliku majandamise eest vastutab iga allasutuse juht.

Investeeringud on võimalikud vaid kaasates võõrvahendeid.

Palgakulude arvestamisel on kavandatud lasteaia õpetajate palgataseme viimine keskmiselt 800 euronni kuus (2016-730), tugiisikutel (logopeed, sotsiaalpedagoog, psühholoog jm) 900 (2016-800) euronni kuus, lasteaiaõpetajate abidel 550 (2016-520) euronni kuus, huvialakooli õpetajatel ja kultuuritöötajatel (raamatukogu töötajad, noortekeskuste töötajad) keskmiselt 750 euronni kuus. Kavatas on luua 3,75 uut töökohta (kokk lasteasutustesse, juhataja Oru Külakeskusesse, koristaja, tervishoiutöötaja) ja suurendada osalist koormust kolmel ametkohal täiskoormuseni. Kose Gümnaasiumis planeeritakse struktuurimuudatuste läbiviimist palgakulu suurendamata.

Seoses töötasu alammäära tõusuga 470 euronni kuus täistööajaga töötamise korral tõuseb Kose valla palgakulu 2017. aastal 57,6 tuhat eurot (55 töötajat).

Palgafondi kasvuks on kavandatud 8,3% võrreldes 2016. aasta kinnitatud eelarvega.

Majandamiskulusid ja toetusi on kavandatud suurendada 3,6% sama perioodiga võrreldes.

Enim suurenevad kulud õpilastranspordile, arvlemistele teiste koolide ja lasteaedadega ning kulud hooldekodudele.

Reservfondi suuruseks on planeeritud 20 000 eurot.

Sotsiaalse kaitse alaseid kulutusi ei ole planeeritud tõsta.

1. Sissetulekust sõltuvad toetused

1.1. Sissetulek ühe pereliikme kohta oleks **250 eurot**.

1.2. Laste prillitoetus oleks **100%** klaaside maksumusest, kuid mitte enam kui **100 eurot** ühe lapse kohta aastas.

1.3. Hooldajatoetus oleks **40 eurot** raske puudega ja **60 eurot** sügava puudega isiku hooldajale.

1.4. Eluasemekulude hüvitamine oleks **200 eurole** aastas pere kohta.

1.5. Ühekordne sotsiaaltoetus. Toetuse suuruse määramisel võetakse arvesse laste arvu peres – ühe lapse kohta lisaks 25 eurot taotluse kohta.

2. Sissetulekust mittesõltuvad toetused

2.1. Sünnitoetus **400 eurot**.

2.2. Koolitoetus 1.klassi astujale **100 eurot**.

2.3. Eakate tähtpäevatoetus **50 eurot**.

2.4. Matusetoetus **150 eurot**.

Põhitegevuse tulem on positiivne. Investeeringud ja laenukoormused on arvestatud lubatud netovõlakooormuse piires.

3.5. 2017. aasta eelarve erinevused eelarvestrateegiaga

Valla eelarve üheks alusdokumendiks on iga-aastaselt uuendatav valla eelarvestrateegia. Erinevused 2017. aasta eelarve ja eelarvestrateegia vahel tulenevad peamiselt andmete täpsustumisest. Olulisem muudatus on 2017. aasta kavandatud investeerimistegevuse objektides ja nende mahus.

- Lisandunud on investeeringuobjektide nimekirja:

Kose lasteaia rühmaruumi remont ja inventari soetus	27 800 eurot
Kose-Uuemõisa Lasteaed Kooli tuletõkkeuste paigaldus	20 000 eurot
Tervisekeskuse projekteerimine	40 000 eurot

Suurendatud on Kose Gümnaasiumi tuleohutusprojekti maksumust 20 000 eurot ja vähendatud tänavavalgustuse rekonstrueerimiseks planeeritud vahendite omaosalust 100 000 eurot, kuna toetuste arvelt ei ole vahendeid eraldatud.

- Laenukohustuste võtmist plaanitakse 140 tuhat eurot väiksemas mahus.

3.6. Kose valla 2017. aasta eelarve põhinäitajad

Kose valla 2017. aasta eelarve põhitegevuse tulude maht on 8 661 890 eurot ning põhitegevuse kulud moodustavad 8 593 802,50 eurot. Investeerimistegevuseks on kavandatud 896 337 eurot ning finantseerimistegevuseks 336 479 eurot.

2017. aasta eelarvesse kavandatud tähtsaimate tegevuste elluviimisel rekonstrueeritakse valla teid, rajatakse Kose-Kuivajõe-Kose-Uuemõisa kergliiklustee, rekonstrueeritakse Kose Spordihoone ujula osa, investeeritakse Oru Põhikooli ja Kose Gümnaasiumi tuleohutusnõuetega vastavusse viimisesse, alustatakse Kose Tervisekeskuse projekteerimisega, vahetatakse Kose korvpalliväljaku kate, renoveeritakse Kose Vallavalitsuse kabinetid endises pangapoolses osas, Kose Lasteaia rühmaruum ja paigaldatakse Kose –Uuemõisa Lasteaed Kooli tuletõkkeuksed.

4. Põhitegevuse tulud

Vastavalt kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse põhitegevuse tulude eelarveosasse maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused ja muud tegevustulud.

Maksutulud.

Valla eelarvesse laekuvad füüsilise isiku tulumaks, maamaks, reklaamimaks ja teede ja tänavate sulgemise maks.

Tulumaks moodustab 95% maksutuludest ja 62,3% põhitegevuse tuludest.

Füüsilise isiku maksustatavast tulust laekub maksumaksja elukohajärgsele omavalitsusele 11,6%. Maksumaksja elukohana kalendriaastal arvestatakse sama kalendriaasta 01. jaanuari seisuga registrisse kantud elukohta.

Valla 2017. aasta eelarvesse on planeeritud tulumaksu tõusuks võrreldes 2016. aasta loodetava laekumisega 6,7% arvestades maksumaksjate arvu kasvu, nende tulu tõusu ja tööhõive stabiliseerumist.

30	Maksud	5 674 000
3000	Füüsilise isiku tulumaks	5 400 000

Tulumaksu laekumine Kose vallas 2013-2017

Aasta	2013	2014	2015	2016	2017 prognoos
Summa	4 115 995	4 330 328	4 711 408	5 087 543	5 400 000

Maamaksu planeerimisel on arvesse võetud Kose valla maabilanss, volikogu määrusega kehtestatud maamaksu määrad ning maamaksu tegelik laekumine. Maamaksust laekuvad vahendid kantakse 100% KOV eelarvesse.

3030	Maamaks	270 000
------	---------	---------

Maamaksu laekumine Kose vallas 2013-2017

Aasta	2013	2014	2015	2016	2017 prognoos
Summa	263 702	271 471	263 473	267 660	270 000

Reklaamimaksu planeerimisel on aluseks võetud eelnevate aastate tegelik laekumine ja volikogu poolt vastuvõetud määrus.

3044	Reklaamimaks	1 000
------	--------------	-------

Teede ja tänavate sulgemise maksuna käsitletakse vahendeid, mis saadakse teede ja tänavate sulgemise eest kaevetööde käigus.

3045	Teede ja tänavate sulgemise maks	3 000
------	----------------------------------	-------

Kaupade ja teenuste müük.

Antud kirjel kajastuvad tulud riigilõivudelt, haridus -ja kultuuriasutuste tulud, spordiasutuste tulud, sotsiaalasutuste tulud, üüri- ja renditulud ning muude kaupade ja teenuste müügi tulud. Tulu kaupade ja teenuste müügist on kavandatud 671 837 eurot. Võrreldes 2016. aasta tegeliku laekumisega (674 917 eurot) on tulu planeeritud möödunud perioodiga ligikaudu samal tasemel. Suurendatud on lasteaia osalustasu (32-lt eurolt 40-le eurole) arvestusega, et tasuda tuleb lasteaia kohatasu 11 kuud aastas, vabastatud on tasu maksmine suvise puhkusekuu eest. Vähendatud on kultuuriasutustelt saadavat tulu, kuna muudetakse tulu- kulu arvestuse metoodikat (väheneb ka

kultuuriasutuste kulu). Ülejäänud tulu liigid on jäänud loodetava laekumise tasemele 2016. aastal.

Teistelt omavalitsustelt laekuvat haridusteenuse müügitulu on 2017. aasta eelarvesse kavandatud 75 000 €. Teiste omavalitsuste lapsi on Kose valla koolides 34 ja Kose valla lasteaedades 13.

32	Kaupade ja teenuste müük	671 837
320	Riigilõivud	14 000

Vahendid, mille vald saab sooritatud tehingute eest, mis kuuluvad vastavalt Eesti Vabariigi seadustele maksustamisele riigilõivuga. Enamuse tulust moodustavad riigilõivud ehitustoimingute eest.

322	Kaupade ja teenuste müük	573 000
3220	Laekumine haridus- ja kultuuriasutuste majandustegevusest	399 000

Vahendid, mis laekuvad vastavalt volikogu määrusele valla eelarvesse lastevanematelt ja teistelt omavalitsustelt koolide ja lasteaedade osalustasudest ning toidurahadest. Kose valla koolieelsete lasteasutuste kohatasu suurendatakse alates 2017. aastast 40 euronit/kuus. Lasteaedade osalustasu summaks on planeeritud 190 000 eurot. Lasteaia toidukulu planeerimisel on arvestatud toidurahaga 1,50 eurot/päevas, kahe toidukorra eest 1,10 eurot/päevas. Tulu lasteaia toidukulust on planeeritud 104 000 eurot. Planeeritud lasteaia kohatasu teistelt KOV-delt 40 000 eurot. Teistele KOV-idele müüdud õpilaskoha maksumus on planeeritud 35 000 eurot.

Laekumine pikapäevakooli toidukuludest ja haridus- ja kultuuriasutuste töötajate toitlustamise kuludest 25 000 eurot.

Muud haridus- ja kultuuriasutuste omatulud: laekumine töövihikute eest, ühisürituste korraldamisest jm. 5 000 eurot.

3221	Laekumine kultuuri – ja kunstiasutuste majandustegevusest	42 000
------	---	--------

Vahendid, mis laekuvad Kose Muusikakoolis käivate laste lastevanemate osalustasudest (32 000 eurot) ja kultuuriasutuste üüridest või ürituste läbiviimise tuludest (10 000 eurot).

3222	Laekumine spordi - ja puhkeasutuste majandustegevusest	44 000
------	--	--------

Vahendid, mis laekuvad Kose Gümnaasiumi võimla, Kose Spordimaja ning staadioni kasutamisest ja rentimisest (28 000) ning Kose Spordikoolis käivate laste lastevanemate osalustasudest (16 000 eurot).

3224	Laekumine sotsiaalasutuste majandustegevusest	35 000
------	---	--------

Vahendid, mis laekuvad vallale koduteenuse osutamise eest, päevakeskuse tasuliste teenuste eest ja Sotsiaalkindlustusameti poolt päevakeskuses toetatud elamise teenusel olevate isikute kulude katteks.

<u>3225</u>	<u>Laekumine elamumajandusalasest tegevusest</u>	<u>53 000</u>
-------------	--	---------------

Vahendid, mis laekuvad kommunaalteenuste (küte, vesi, elekter) müügist elanikkonnale. Arvväärtus on saadud eelnevate aastate tegelike laekumiste järgi.

<u>323</u>	<u>Laekumised majandustegevusest</u>	<u>84 837</u>
<u>3233</u>	<u>Üüri ja renditulu</u>	<u>70 837</u>

Vahendid, mis laekuvad valla eelarvesse vallale kuuluvate hoonete ja kinnistute rendist ja üürist.

<u>3238</u>	<u>Muu kaupade ja teenuste müük</u>	<u>14 000</u>
-------------	-------------------------------------	---------------

Vahendid, mis laekuvad ülalnimetatata kaupade müügist või teenuste osutamisest.

35 Saadavad toetused.

Toetused põhitegevuse tuludes jagunevad sihtotstarbelisteks toetusteks jooksvateks kuludeks ning mittesihtotstarbelisteks toetusteks (tasandusfond).

<u>3500,352</u>	<u>Saadud toetused tegevuskuludeks</u>	<u>2 094 053</u>
<u>3500</u>	<u>Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks</u>	<u>0</u>

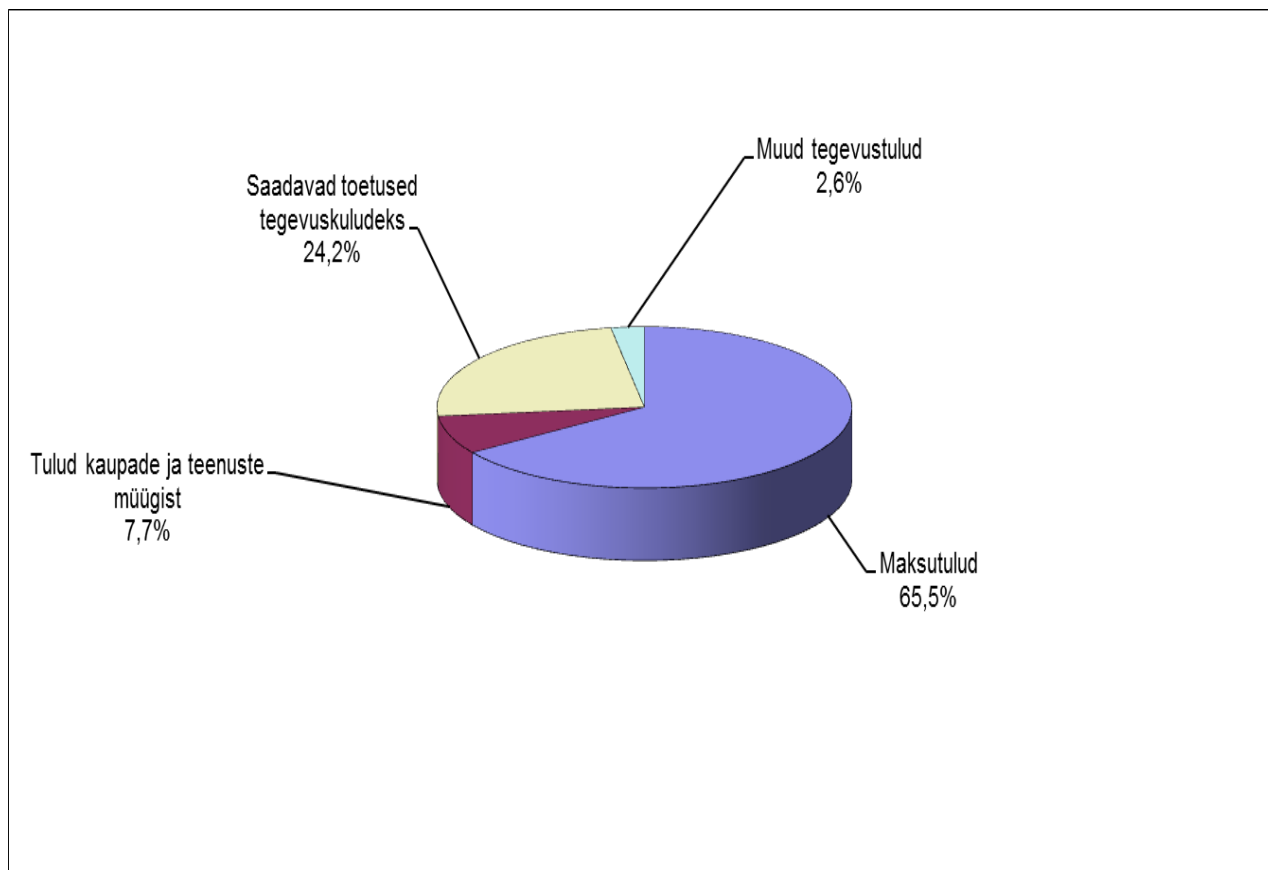
Vahendid, mis on mõeldud sihtotstarbeliste kulude katteks. Muud sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks planeeritakse tuluna siis, kui nende eraldamise otsus on tehtud.

<u>352.00.172</u>	<u>Toetusfondi vahendid</u>	<u>2 094 053</u>
-------------------	-----------------------------	------------------

Planeeritud on vahendid, mis eraldatakse riigieelarve toetusfondist Vabariigi Valitsuse määruse alusel (hariduskuludeks, sotsiaalkuludeks, kohalike teede hoiu toetuseks, jäätmehoolduse arendamiseks ja keskkonnatasude muutmise kompensatsiooniks).

38 Muud tulud.

<u>Tulu</u>	<u>2016</u>	<u>2017 prognoos</u>
Laekumine vee erikasutusest	170 000	175 000
Maavarade kaevandamise tasu	55 000	45 000
Saastetasud	2 000	2 000
Kokku	227 000	222 000

Joonis 2. Põhitegevuse tulude prognoos.

KOSE VALLA PÕHITEGEVUSE TULUD ON 8 661 890 EUROT.

5.Põhitegevuse kulud

5.1. Eelarve kulud

Eelarve põhitegevuse kulud on jaotatud:

- tegevuskulud;
- antud toetused;
- muud kulud.

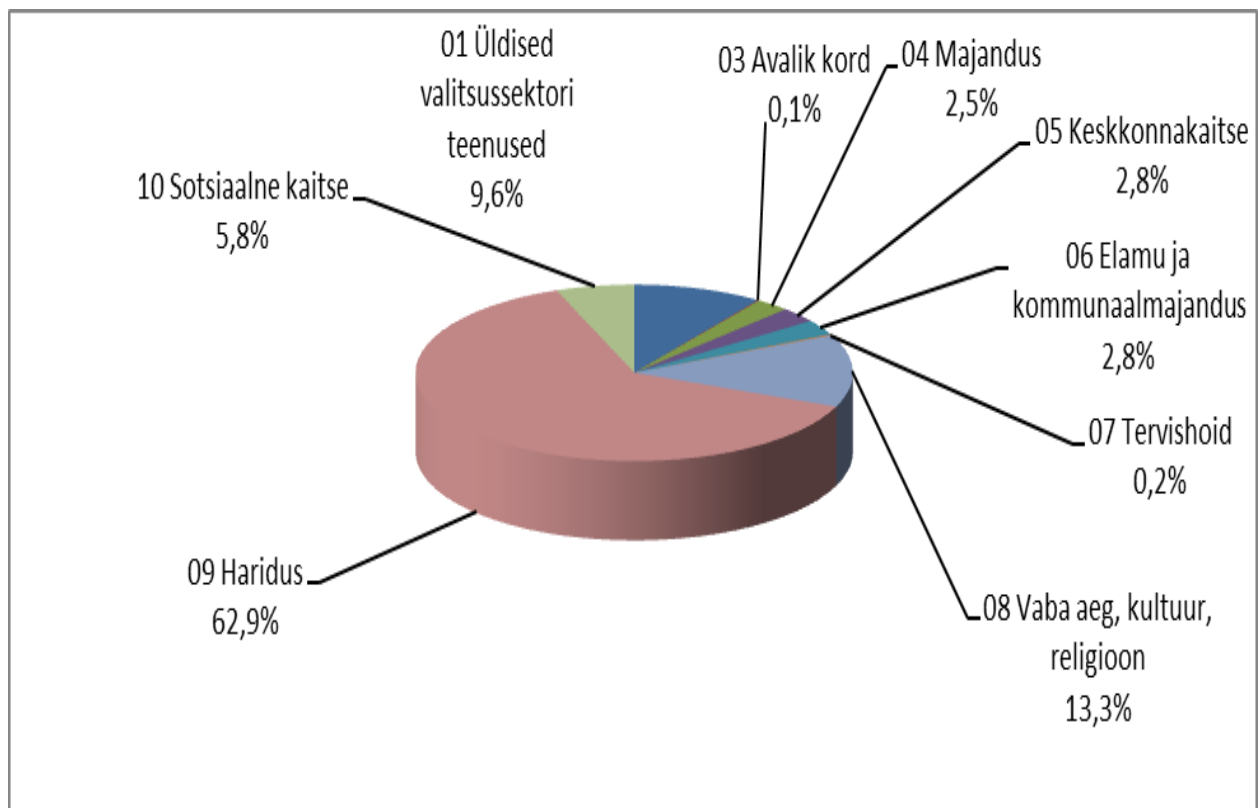
Eelarve põhitegevuse kulude maht on planeeritud 8 593 802,50 eurot. KOFS järgi peab eelarves põhitegevuse kulude maht olema väiksem või äärmisel juhul võrdne põhitegevuse tulude mahuga. Kose valla 2017. aasta eelarves põhitegevuse tulude ja kulude vahe e. põhitegevuse tuleml on kavandatud positiivsena summas 68 087,50 eurot.

Eelarves on põhitegevuse kuludest ülevaade koostatud vastavate valdkondade klassifikaatori alusel.

Kulude jaotus valdkondade lõikes on järgnev:

01	Üldised valitsemissektori teenused	822 643	12,5
03	Avalik kord ja julgeolek	7 510	0,1
04	Majandus	211 109	3,2
05	Keskkonnakaitse	241 330	3,4
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	236 663	3,5
07	Tervishoid	20 000	0,3
08	Vabaaeg, kultuur ja religioon	1 146 509	17,0
09	Haridus	5 408 186	54,5
10	Sotsiaalne kaitse	499 852,50	5,5
	VALDKONNAD KOKKU	8 593 802,50	100,0%

Jätakuvalt on Kose valla eelarves suurimad väljaminekud suunatud haridusele ja kultuurile.

Joonis 3. Põhitegevuse kulude prognoos tegevusvaldkondade lõikes.

5.2 Valdkonnad

01	Üldised valitsussektori teenused	842 342
01111	Vallavolikogu	39 104
Personalikulu		34 924
majanduskulu		4 180
01112	Vallavalitsus	717 039
personalikulu		580 689
majanduskulu		135 850
muud kulud		500
01114	Reservfond	20 000
Vahendid, mida kasutatakse vallavalitsuse otsuste alusel ettenägematute kulude katteks.		
01600	Muud üldised valitsussektori teenused	11 500
personalikulu		10 000
majandamiskulud		1 500
Muud üldised valitsussektori teenused on seotud KOV valimiste läbiviimisega 2017.a.		
01800	Üldised valitsussektori kulud	35 000
eraldised		35 000
(eraldised liikmemaksude tasumiseks: Harjumaa Omavalitsuste Liidule, EMOL -ile, Ühistranspordikeskusele, Harjumaa Ühisteenuste keskusele, Ida-Harju Koostöökojale – aluseks võetud 2016. aasta tegelik liikmemaksu kulu).		
03	Avalik kord ja julgeolek	7 510
Vahendid, mis lähevad omasteta isikute matuste korraldamiseks ja lahkunute transportimiseks 1 500 eurot, mittesihotstarbelise eraldisena MTÜ Kose Korravalvele 6010 eurot. Aluseks Kose Vallavalitsuse ja Politsei- ja Piirivalveameti Põhja Prefektuuri koostöökokkulepe.		
04	Majandus	211 109
04210	Põllumajandus (k.a.maakorraldus)	13 000
Vahendid, mis makstakse töövõtjale munitsipaalmaade mõõdistamise ja kinnistute jagamisega seotud kulude katteks seoses kergliiklustee rajamisega Kose- Kose-Uuemõisa vahele.		
04510	Vallateede ja -tänavate korrashoid	109 000
Valla teede, tänavate ja platside remonditöödeks kuluvad vahendid. Vahendid liikluskorralduse vahendite soetamiseks.		
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid	46 000
Vahendid, mis kuluvad Kose valla üldplaneeringu ning detailplaneeringute kulude katteks (20 000 eurot) ning osalemiseks hajaasustuse programmis (26 000 eurot).		
04900	Muu majandus (majanduse haldus)	43 109
personalikulu		36 791
majanduskulu		6 318
Vahendid haldusteenistuse töötajate (haldusjuht, toitlustusjuht) töötasustamiseks ning nende majandamiskulude katmiseks.		

---

05 Keskkonnakaitse 241 330

05100 Jäätmekäitlus 64 305

Vahendid, mida kulutatakse prügiveole üldkasutatavatest konteineritest, ohtlike jäätmete, pakendite ja paberi kogumisele ning jäätmehoolduse arendamise kulude katteks.

05101 Avalike alade puhastus 120 000

Vahendid avalike alade puhastamiseks sh. lume-ja libedusetõrje teedelt, tänavatelt, parkimisplatsidelt.

05400 Haljastus ja maastiku kaitse 57 025

personalikulu 34 205

majanduskulu 22 820

Olemasoleva haljastuse hooldus Kose, Ravila, Oru , Kose-Uuemõisa alevikes, Ardu ja Habaja alevikes.

---

06 Elamu- ja kommunaalmajandus 236 663

06100 Elamumajanduse arendamine 129 377

Vahendid, mis kuuluvad vallale kuuluvates hoonetes asuvate korterite majandamisele.

Personalikulu 10 957

majanduskulu 118 420

Personalikulu väheneb katlakütjate töökoha kaotamisega Ravila mnt.12 elamus seoses hoone üleviimisega gaasiküttele.

06300 Veevarustus 2 000

Vahendid hüdrantide hooldamiseks .

06400 Tänavavalgustus 60 000

Vahendid tänavavalgustuse hooldustöödeks, elektri eest tasumiseks Eesti Energiale (valgustus põleb 10 kuud).

06605 Kalmistud 35 286

personalikulu 22 128

majanduskulu 13 158

2017.a. kavas alustada kalmistu inventariseerimise läbiviimisega.

06605 Hulkuvate loomadega seotud tegevus 10 000

Vahendid, mis kuuluvad hulkuvate loomade toimetamiseks loomade varjupaika.

---

07 Tervishoid 20 000

Tervisekeskuse projekti juhtimisega seotud vahendid.

---

08 Vaba aeg, kultuur, religioon 1 146 509

08102 Kose Spordikool 125 last 88 068

personalikulu 76 288

majanduskulu 11 780

08102 Kose Spordimaja 132 325

personalikulu 58 705

majanduskulu 73 620

081031	Mänguväljakud	4 000
Vahendid mänguväljakute hooldamiseks.		
08132	Staadion	3 500
Vahendid Kose, Oru ja Ardu staadionite hooldamiseks		
081073	Kose Avatud Noortekeskus	163 751
personalikulu		116 168
majanduskulu		47 583
Noortekeskused on ühendatud Kose Avatud Noortekeskuseks Kose Vallavolikogu 19.06.2014 otsus nr 78 alusel "Ravila Noorte- ja Vabaajakeskus, Oru Avatud Noortekeskus, Kose-Uuemõisa Noortetoa, Palvere Noortetoa ümberkorraldamine Kose Avatud Noortekeskuseks".		
08109	Vabaaja- ja spordiüritused	159 172
08109	Kultuuriüritused – Kose kultuur	96 962
personalikulu (kultuurikollektiivide juhtide tasustamiseks)		39 453
valla ürituste läbiviimiseks		57 509
08109	Seltsitegevus (III sektor)	54 000
Vahendid , mis on mõeldud III sektori , sh.alevike ja külade toetuseks kehtestatud korra alusel, s.h. kaasava eelarve kulude katmiseks summas 7 500 eurot.		
08109	Sporidiüritused	8 210
Personalikulu		400
Majandamiskulud		7 810
Vahendid, mis kuluvad vallasiseste spordiürituste korraldamiseks ja osavõtuks võistlusteks väljaspool valda .		
082011	Kose Raamatukogu	197 103
personalikulu		113 865
majanduskulu		83 238
Kose Raamatukogu koosseisu kuuluvad haruraamatukogud Kose-Uuemõisas, Orus, Ravilas, Ardus ja Habajal. Alus: Kose Vallavolikogu 28.01.2014 otsus nr 47. Teavikute ostuks planeeritud 30 000 €.		
082020	Kose Kultuurikeskus	311 986
personalikulu		98 162
majanduskulu		213 824
082021	Oru Külakeskus	47 226
personalikulu		16 316
majanduskulu		30 910
082024	Habaja külakeskus Fresko	13 700
Majandamiskulu		13 700
08203	Muuseum	8 678
personalikulu		7 518
majanduskulu		1 160
08300	Kose Teataja	17 000
trükkimis- ja postikulu		17 000

09	Haridus	5 408 186
091101	Kose Lasteaed 145 last	523 688
	personalikulu	424 214
	majanduskulu	99 474
091105	Ardu Lasteaed 60 last	229 401
	personalikulu	167 985
	majanduskulu	61 416
091102	Oru Lasteaed 105 last	459 266
	personalikulu	345 914
	majanduskulu	113 352
091106	Harmi Põhikooli lasteaed 34 last	152 866
	personalikulu	113 438
	majanduskulu	39 428
091103	Ravila Lasteaed 37 last	181 718
	personalikulu	126 368
	majanduskulu	55 350
09210	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool 79 lasteaed + 62 kool	459 940
	personalikulu	360 334
	majanduskulu	99 606
092121	Oru Põhikool 138 õpilast	491 786
	personalikulu	381 998
	majanduskulu	109 788
092122	Ardu Kool 75 õpilast	375 586
	personalikulu	284 873
	majanduskulu	90 713
092123	Harmi Põhikool 27 õpilast	183 833
	personalikulu	139 387
	majanduskulu	44 446
09220	Kose Gümnaasium 548 õpilast	1 592 846
	personalikulu	1 305 440
	majanduskulu	287 406
09510	Kose Muusikakool 108 õpilast	198 832
	personalikulu	177 689
	majanduskulu	21 143
09510	MTÜ Kose Kunstikeskus	33 000
Vahendid, millega toetatakse MTÜ Kose Kunstikeskust .		
09600	Koolitransport	311 627
Valla bussi kulud		
	personalikulu	13 597
	majanduskulu sh. kompensatsioon lastevanematele 9 000	25 030
	eraldised Ühistranspordikeskusele	273 000
09601	Koolitoit	114 797
091107,092126	Muu haridus- arvlemine	99 000

Vahendid on planeeritud Kose valla sissekirjutusega teiste valdade ja linnade koolides ja lasteaedades käivate laste ja õpilaste haridusteenuse eest tasumiseks. Kose valla sissekirjutusega lapsed õpivad teiste omavalitsuste koolides 91 (70 000) sh. täiskasvanute gümnaasiumis 20 ja lasteaedades 13 (29 000).

10	Sotsiaalne kaitse	499 852,50
10110	Haigete sotsiaalne kaitse	600
Eelarvesse on arvestatud ravikindlustuseta inimeste raviteenuse kulud.		
10121	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	48 326
puuetega inimeste hooldajatoetus		29 406
vahendid rehabilitatsiooni teenuse ostmiseks		1 000
ravimite, prillide jm. abivahendite kulu		4 000
erijuhtudel riigile makstav sotsiaalmaks		13 920
102001	Kose Päevakeskus	66 072
personalikulu		51 475
majanduskulu		14 597
Sisaldab puuetega inimeste toetamise projekti kulu.		
102002	Koduteenused	64 057
Vahendid, mis on planeeritud koduhooldustöötajate kulude katteks		
Personalikulu (5 hooldaja ja 1,5 isikliku abistaja kohta)		47 002
majanduskulu		17 055
102003	Üldhooldekodu	80 000
Vahendid Kose valla elanike hoolduskulude katteks Paunküla, Kuuda, Abja jt. hooldekodudes ning Lõuna-Eesti Hooldekeskuses.		
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	9 950
Vahendid, mis on planeeritud Kose valla eakate inimeste tähtpäeva tähistamiseks ning ravimite, ravi ja abivahendite ostu toetuseks.		
toetus eakatele		1 000
invavahendid, ravimid eakatele		2 000
tähtpäevatoetus (alates 80. eluaastast 5 ja 0-ga lõppevatel tähtpäevadel)		5 750
ravitoetus eakatele		1 200
10400	Laste ja noorte sotsiaalhoolekandeadusused	10 000
Salu kool ja		
varjupaigategenus		10 000
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	115 123,50
Õppetoetused:		22 169,50
sh		
sõidusoodustus		1 000
ühiselamu üür		4 000
toitlustustoetus		7 169,50
õppetoetused ja -õppevahendid		10 000
Perekondade ja laste toetus		92 954
sh		

sünnitoetus	34 000
lapsehoiuteenuse toetus	3 000
koolitoetus esimesse klassi astujatele	11 700
paremate lõpetajate tunnustamine	1 000
hooldamine perekonnas	1 000
puudega laste hoiu teenuse toetus	12 116
lastelaagrid	1000
vajaduspõhine peretoetus	22 138
ühekordne sotsiaaltoetus	7 000
<u>10500 Töötute sotsiaalne kaitse</u>	<u>2 000</u>
Vahendid, mis on planeeritud töötute toetamiseks.	
<u>10600 Eluasemeteenused sotsiaalsele riskirühmadele</u>	<u>6 000</u>
Vahendid, mis on planeeritud vähekindlustatud isikute ja perede eluasemekulude osaliseks katmiseks.	
<u>10701 Riiklik toimetulekutoetus</u>	<u>85 224</u>
<u>10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse</u>	<u>12 500</u>
Vahendid, mis on mõeldud toetuseks õnnetusjuhtumite ohvritele, sotsiaalselt tõrjutute kaitseks:	
matusetoetusteks	10 500
toetus õnnetusjuhtumite ohvritele	2 000

PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU **8 593 802,50**

5.3 Põhitegevuse sees antud toetused

KOFS jaotuse järgi tuuakse eelarve põhitegevuse kuludes eraldi välja antud toetused, mille artikkel tähistatakse nr. 4 klassifikaatoriga.

Artiklite alajaotuses on eraldised järgmised:

- sotsiaaltoetused 274 244,50
- sihtotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks 299 000
- mittesihtotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks 128 000

ANTUD TOETUSED		
4	Eraldised	701 244,50
41	Sotsiaaltoetused	274 244,50
413	Sotsiaaltoetused	274 244,50
4130	Peretoetused	80 838
4131	Toimetulekutoetus	79 945

4132	Töötutele toetused	2 000
4133	Toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele	46 522
4134	Õppetoetused	15 000
4134	Toitlustustoetused	7 169,50
4137	Erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks	13 920
4138	Muud sotsiaalabitoetused ja eraldised füüsilistele isikutele	28 850
450	Sihotstarbelised eraldised	299 000
4500	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks (hajaasustusprogrammi eraldised, õpilastransport)	299 000
452	Mittesihotstarbelised eraldised	128 000
4528	Muudele residentidele (liikmemaksud, tegevustoetused korralvalvele, kunstikoolile, seltsitegevuseks)	128 000

5.4 Muud tegevuskulud

Valla 2017. aasta personalikulud.

Valla 2017. aasta eelarvest kulub personalikuludele 5 201 562 eurot, sh. töötasudeks 3 897 639 eurot. Personalikuludega kaasnevad maksud on 1 303 923 eurot.

Valla 2017. aasta eelarve majandamiskulud.

Majandamiskulud – administreerimine, koolitused, ruumide ülalpidamise kulud, inventari ost, IT alased kulud, toiduainete ja õppevahendite ostu jm. kulud moodustavad kokku 2 670 496 eurot.

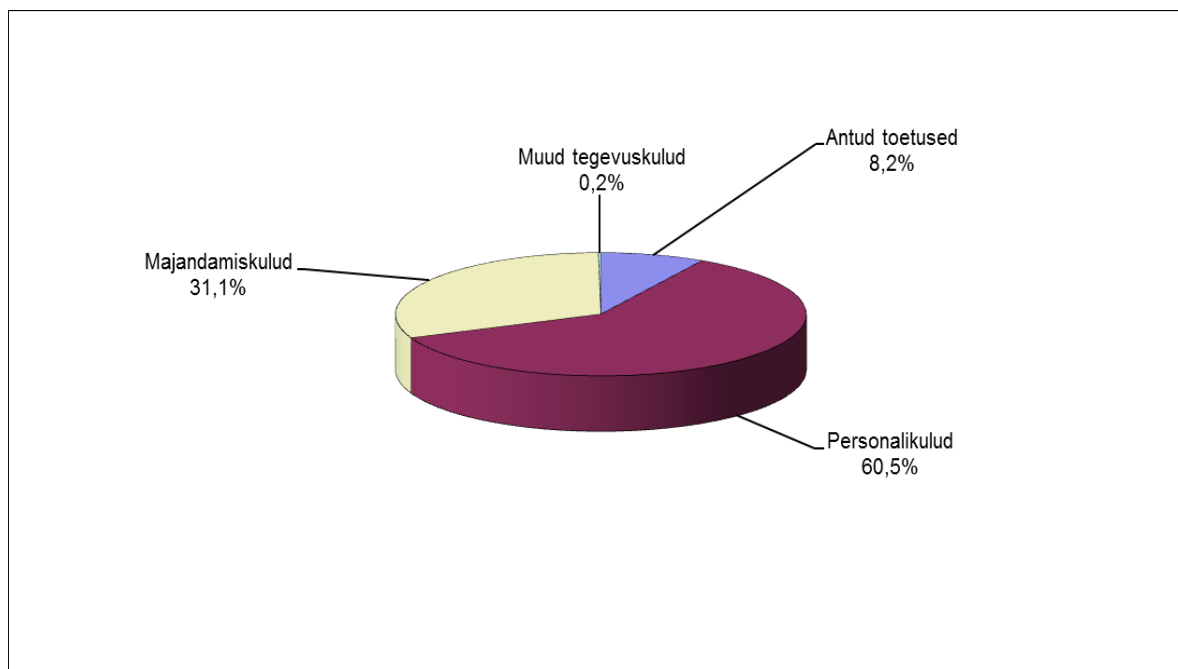
	MUUD TEGEVUSKULUD	
5	Tegevuskulud	7 872 058
50	Personalikulud	5 201 562
500	Töötasud	3 897 639
5000	Valitavate ja ametisse nimetatavate ametnike töötasu	53 600
5001	Avaliku teenistuse ametnike töötasu	321 803

5002	Töötajate töötasu	3 467 653
5005	Töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	51 583
5008	Muud tasud	3 000
505	Erisoodustused	0
506	Personalikuludega kaasnevad maksud	1 303 923
55	Majandamiskulud	2 670 496

5.5 Muud kulud

Põhitegevuse kuludes tuuakse eraldi välja muud kulud. Selles jaotuses on suurima osatähtsusega reservfondi alaeelarve. Kuna reservfondi summa ei ole konkreetselt kuludeks jaotatud, on ka tema artikkel teine. Hilisemate eraldiste kaudu liiguvad konkreetsed summad vastava valdkonna tegevusalasse. Reservfondi summa nende eraldiste võrra väheneb, mis toimub vastavalt selles järjekorras, mis ajal eraldised (vallavalitsuse otsused) on tehtud.

	MUUD KULUD	
6	Muud kulud	20 500
60	Muud kulud (va. Intressid ja kohustistasud)	500
601	Maksu, riigilõivu ja trahvikulud	500
608	Muud tegevuskulud	20 000
608099	Reservfond	20 000

Joonis 4. Põhitegevuse kulude prognoos kululiikide lõikes.

PÕHITEGEVUSE TULEM

68 087,50

6. Investeeringustegevus

KOFS jaotuse järgi koostatakse eelarves eraldi eelarveosa investeeringute kohta. Selles eelarveosas on toodud nii tulud kui ka kulud. Tulude ja kulude eraldamiseks kasutatakse märke - sissetulekud plussmärgiga ja väljaminekud miinusmärgiga.

Sissetulekutena on eelarveosas kajastatud järgmised kanded:

• Tulu valla vara (kinnistute) müügist	15 000
Ardu alevikus	
• Tulu hoone Magdaleena tänav 4 osaluse müügist	65 000
• Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	709 461
EAS-ilt Kose- Kose-Uuemõisa kergliiklustee ehitamiseks	629 461
PRIA-lt Kose ujula rekonstrueerimiseks	80 000
Kokku investeeringustegevuse sissetulekud	789 461

Väljaminekutena on eelarveosas kajastatud järgmised investeeringud:

1. Teede rekonstrueerimine	100 000
2. Kose-Kuivajõe-Kose-Uuemõisa kergliiklustee rajamine	740 543
3. Tealuse maa soetamine	10 000
4. Oru Põhikooli tuleohutusnõuetega vastavusse viimine	60 000
5. Kose Gümnaasiumi koolihoone tuleohutusnõuetega vastavusse viimine	105 000
6. Kose Spordimaja rekonstrueerimine	286 125

7. Kose Tervisekeskuse rajamine	40 000
8. Kose Vallavalitsuse hoone rekonstrueerimine	25 000
9. Korvpalliväljaku katte vahetus	13 000
10. Kose-Uuemõisa Lasteaed Kooli tuletõkke uste paigaldus	20 000
11. Kose Lasteaia rühmaruumi rekonstrueerimine	20 200
12. Kose Lasteaiale inventari soetamine	7 600
Kokku	1 427 468
• OÜ Kose Vesi osaluse suurendamine	223 330
• Laenu intresside tasumine	35 000
Kokku investeerimistegevuse väljaminekud	1 685 798

Investeerimistegevuse tulude ja kulude vahe katmine on omafinantseerimisvõimekuse praktilise puudumise tõttu planeeritud katta võõrvahendeid kaasates laenu näol ning kasutades ületulevat likviidsete varade jääki.

	INVESTEERIMISTEGEVUS	
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	709 461
381	Materiaalsete ja immateriaalsete varade müük	15 000
3810	Kinnistu müük	15 000
15	Põhivara soetus	-1 427 468
1512	Osade müük	65 000
1501	Osaluse suurendamine	-223 330
65	Intressikulu	-35 000
65018	Laenude intressid	-35 000
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-896 337

7. Finantseermistegevus

Finantseerimistegevuse eelarveosas on kajastatud valla laenude põhiosade tagasimaksed ja laenu võtmine järgmistes summates:

• Laenude võtmine (investeerimistegevuse kulude katteks)	760 000
• laenude tagasimaksed	-423 521
(vt. laenude tagasimakse graafikut).	

	FINANTSEERIMISTEGEVUS	
	Laenude võtmine	760 000
	Kohustuste vähenemine	-423 521
	Laenude tagasimaksud	-423 521
	FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	336 479

Kose valla netovõlakoormus:

<u>Nimetus</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017 projekt</u>
Põhitegevuse tulud	7 647 097	8 337 975	8 661 890
Laenukohustuse jääk	2 553 695,92	2 197 691,58	2 534 170,58
Likviidsete varade suunamata jääk	493 960,22	491 770,50	0
Netovõlakoormus (eurodes)	2 059 735,70	1 705 921,08	2 534 170,58
Netovõlakoormus (%)	26,9	20,5	29,3

(Laenukohustuse jääk-likviidsed varad/põhitegevuse tulu)

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt võib netovõlakoormus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

8. Muutus kassas ja hoiustes

Eelarveosas näidatakse eelarve aastavahetuse likviidsete varade (rahalise jäägi) muutumine.

Jääk 31. detsember 2015	493 960,22
Jääk 31. detsember 2016	491 770,50
Jääk 31. detsember 2017 projekt	0

9. Eelarve tulem

Eelarve tulem on põhitegevuse eelarve tulude ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahe, millele liidetakse investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma.

s.o $(8\,661\,890 - 8\,593\,802,50 - 896\,337) = - 828\,249,50$

Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade jäägi kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa vahega.

s.o $491\,770,50 + 336\,479 = 828\,249,50$

Eelarve on tasakaalus kui eelarve tulem võrdub nulliga. Eelarve on ülejäägis kui tulem on positiivne, ning puudujäägis kui tulem on negatiivne.

Seletuskirja koostasid:

Merle Pussak
vallavanem

Ellen Pärm
finantsjuht

10.01.2017

Lisa:

1. Kose valla 2017. aasta eelarve projekt
2. Laenude tagasimaksmise ajagraafik